

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää

Hakija

Sääksisäätiö / Ilmari Häkkinen

Asia

Lupahakemus pesäkameroiden asentamiseen sääksen pesille Janakkalassa, Kolarissa, Muoniossa ja Paltamossa vuosina 2026–2028.

Hakemus

Hakija hakee poikkeuslupaa pesäkameroiden asentamiseen sääksen (*Pandion haliaetus*) pesille ja pesinnän seuraamiseen Janakkalassa, Kolarissa, Muoniossa ja Paltamossa vuosina 2026–2028. Sääksisäätiö on jo vuosikausien ajan koonnut sääksen pesintään liittyvää perusaineistoa muun muassa pesäkameroiden avulla. Kameraseuranta on osoittautunut erinomaisen hyväksi aputekniikaksi lajin perustutkimuksessa. Sen avulla saadaan kerättyä talteen sääksen pesinnästä sellaista materiaalia, joka muilla tutkimusmenetelmillä olisi mahdotonta toteuttaa. Tutkimuksen myötä syntyvä aineisto on taltioitu ja taltioidaan vastedeskin ulkoisille kovalevyille, joten se on tutkijoiden ja tarvittaessa myös ympäristöviranomaisten käytettävissä pitkälti tulevaisuudessa. Pesäkameroiden käytöstä ei ole havaittu olevan mitään haittaa lintujen pesinnälle. Sen sijaan lajisuojelun monia osa-alueita voidaan edesauttaa tehokkaasti kameraseuranta hyödyntäen.

Sääksen pesinnän vuosittaisen ajoittumisen selvittämiseksi maamme eri maakunnissa, säätiön pesäkameroista yksi on sijoitettu Etelä-Suomeen (Janakkala, Suurisuo), yksi Kainuuseen (Paltamo, Iso Joutsensuo) ja kaksi Lappiin (Kolari, Ylläslompolo ja Muonio, Isosaari). Pesäkameroiden asentamiseen on saatu asianmukaiset luvat maanomistajilta. Hakija on hakemuksessaan myös esittänyt vastuuhenkilöiden nimiä jokaisen pesäkameran ja tämän teknisen huollon osalta. Vastuuhenkilöt ovat sääksirengastajia ja kaikilla asennustyöhön osallistuvilla henkilöillä on vankka kokemus sääksen tutkimus- ja suojelutyöstä kentällä. Kameroiden asennusajankohdat vaihtelevat hieman paikkakunnan mukaan, mutta ajoittuu vuosittain ajankohdalle 20.3.–20.4, eli noin 2 viikkoa ennen sääksien saapumista. Pesäkameroiden poisto tapahtuu syyskuun lopulla.

Hakijalla on useita aikaisempia poikkeuslupia ko. sääksipesien kameraseurantaan (VARELY/8885/2022, VARELY/8921/2021, VARELY/5844/2019 ja VARELY/661/2018 ja VARELY/836/20216). Hakija arvioi aikaisempien kokemusten perusteella, että em. asennustöiden aikataulut eivät millään tavoin häiritse lintujen asettumista vanhoille pesäpaikoilleen. Säätiön kameralaitteet ovat aikaisempina tutkimusvuosina saaneet olla rauhassa pesäpaikoilla. Lähetinyksikön viereen kiinnitetään informaatio- ja yhteystietotaulu, jossa kerrotaan hankkeen tausta ja jossa on myös näkyvillä vastuuhenkilön yhteystiedot.

Kameroiden vastuuhenkilöt laativat vuosittain kamerakohtaiset raportit. Raportit kerätään yhteen ja lähetetään Lupa- ja valvontavirastoon. Sääksisäätiö on laatimassa suunnitelmaa jo olemassa olevan ja ulkoisille levykkeille tallennetun aineiston analysoimiseksi. Uudet aineistot välitetään suojelua palvelevana informaationa säätiön kotisivujen kautta internettiin suorina lähetyksinä. Lisäksi ne tallennetaan kamerakohtaisina tiedostoina ulkoisille kovalevyille myöhempää tutkimuskäyttöä varten.

Kertynyttä kuvamateriaalia hyödynnetään myös vuonna 2026 ilmestyvässä sääksikirjassa.

Määräykset, joita hakemus koskee

Sääksi on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklinen kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan asentaa kamerat sääksien pesille ja seurata sääksien pesintää alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa ajalla 31.12.2028 asti hakemuksessa mainituilla sääksen pesillä Janakkalassa, Kolarissa, Muoniossa ja Paltamossa.
- 2 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 3 Kameran asentaminen ja poistaminen tulee tehdä sääksen pesimäkauden ulkopuolella. Sääksen pesimäaika on Etelä- ja Keski-Suomessa 1.4.–15.9. ja Kainuussa, Koillismaalla ja Lapissa 15.4.–15.9. Mikäli kuvauksen havaitaan merkittävästi häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä.
- 4 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata niin, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 5 Jos kuvamateriaalia jaetaan julkisesti, tulee sivustolla olla maininta, että pesäkuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa sääkseä koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen asianumero VARELY/8019/2025.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 7 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun 31.1. mennessä. Luvan mukainen raportointivelvoite on voimassa 31.1.2029 asti. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/8019/2025 varustettuna. Raportissa tulee mainita, milloin pesäkamerat asennettiin ja poistettiin. Lisäksi raportissa tulee antaa yhteenveto kuvamateriaalista kuten pesintätuloksista ja mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä sekä arvio kuvauksen vaikutuksesta pesivien parien pesintään.

- 11 Hakijan tulee pyydettäessä luovuttaa kuvamateriaali tai tästä saatu data Lupa- ja valvontavirastolle suojelutarkoitusta varten. Lupa- ja valvontavirasto voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoitukseen. Euroopan lintudirektiivin 10 artikla velvoittaa jäsenvaltioita edistämään lintukantojen tutkimusta.

Sääksien pesintää on kuvattu ko. pesillä vuodesta 2017 alkaen. Pesinnän jatkuva seuranta antaa tietoa pesinnän ja pesimämenestyksen kehittymisestä lintujen varttuessa, samalla kun ulkoisten tekijöiden ja ympäristömuutosten vaikutuksesta pesintään saadaan lisätietoa eri puolilta Suomea. Kameraseurannasta jaetaan suoraa videomateriaalia julkisesti Sääksisäätiön verkkosivuille. Sääksien pesinnän seurannalla on siten myös opetuksellinen arvo tutkimuksellisten tavoitteiden lisäksi, joita hyödynnetään esim. tulevaa sääksikirjaa varten.

Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseksi ei ole osoitettavissa. Hakijalla on ennestään laajasti kokemusta sääksen pesinnän kuvaamisesta, joka ei ole aikaisemmin heikentänyt sääksen pesimämenestystä. Kuvaus ei vaikuta heikentävästi sääksen suotuisaan suojelutasoon, sillä kuvauksella ei ole sallittua merkittävästi häiritä pesintää.

Muuta huomioitavaa

Valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto vastaa 1.1.2026 lähtien ELY-keskusten ympäristöön liittyvistä lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävistä.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelat 1, 5, 9, 10, 13

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Hämeen ELY-keskus kirjaamo.hame@ely-keskus.fi
Kainuun ELY-keskus kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi
Lapin ELY-keskus kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi
Hämeen poliisilaitos kirjaamo.hame@poliisi.fi
Lapin poliisilaitos palaute.lappi@poliisi.fi
Oulun poliisilaitos kirjaamo.oulu@poliisi.fi
Janakkala kirjaamo@janakkala.fi
Kolarin kunta kirjaamo@kolari.fi
Muonio kirjaamo@muonio.fi
Paltamo paltamon.kunta@paltamo.fi
SLL Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri etela-hame@sll.fi
SLL Lapin luonnonsuojelupiiri ry lappi@sll.fi
SLL Kainuun luonnonsuojelupiiri ry kainuu@sll.fi
Tapiola Kanta-Häme - Uusimaa ry info@tapiolary.com
Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry info@tapiolary.com
Kainuun Lintutieteellinen Yhdistys ry (KLY) vesahyyry5@gmail.com kly@birdlife.fi
Kanta-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry (KHL) juhani.kairamo@birdlife.fi
Lapin lintutieteellinen yhdistys ry (LLY) info@lly.fi puheenjohtaja@lly.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/8019/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/8019/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 18.12.2025 09:46

Esittelijä Ramstedt Robin 18.12.2025 09:46

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20101 Turku

Puhelin: 029 56 42410

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.